

Okresný súd napadnutým rozsudkom zrušil platobný rozkaz tamojšieho súdu č. k. 10C/47/2010-29 zo dňa 23. 2. 2010. Návrh vo veci samej zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Určil, že zmluvná podmienka, ktorej obsahom je vyhlásenie spotrebiteľa, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli dodávateľovi v súvislosti s poskytnutím peňažných prostriedkov spotrebiteľovi a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že navrhovateľ nadobudol pohľadávku od pôvodného veriteľa a to obchodných spoločností Hxxxxxxxxxxxxx a Axxxxxxxxxxxxxx a to na základe zmlúv o postúpení pohľadávok. Okresný súd vydal 23. 2. 2010 platobný rozkaz a doručil ho iba navrhovateľovi. Vzhľadom k tomu, že sa odporcovi nepodarilo platobný rozkaz doručiť do vlastných rúk, súd v súlade s § 173 ods. 2 O.s.p. platobný rozkaz zrušil a následne ustanovil odporcovi opatrovníka, pretože sa zdržiava na neznámom mieste. Opatrovník odporkyne namietal premlčanie pohľadávky. Konštatoval, že úverová zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako veriteľom a odporkyňou ako dlžníkom dňa 22. 12. 2004 je zmluvou spotrebiteľskou a to s poukazom na § 52 Občianskeho

zákonníka, v zmysle ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Navrhovateľ ako dodávateľ v danom prípade pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, nakoľko z výpisu z obchodného registra vyplýva, že predmetom činnosti právneho predchodcu navrhovateľa je okrem iného poskytovanie spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom. Odporca v predmetnom spore vystupuje ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. V danom prípade ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktorú sa subsidiárne vzťahuje Občiansky zákonník. V zmysle citovaných zákonných ustanovení spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Je nepochybné, že zmluvné podmienky v predmetnej úverovej zmluve zo dňa 22. 12. 2004 neboli individuálne dojednané, nakoľko odporca nemohol podstatne ovplyvniť obsah tejto zmluvy, pretože podmienky zmluvy boli vopred predtlačené. V § 4 Hlavy 6. Všeobecných úverových zmluvných podmienok odporca vyhlásil, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli navrhovateľovi v súvislosti s poskytnutím úveru odporcovi a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť. Vyslovil názor, že premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Konštatoval, že predmetné vyhlásenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. 10-ročnú premlčaciu lehotu zákon priznáva len v osobitných prípadoch a to najmä vtedy, ak sa má predísť súdnym sporom uznaním dlhu, resp. je potrebné chrániť riadny výkon súdneho rozhodnutia (§ 110 Občianskeho zákonníka). Vo výroku svojho rozhodnutia preto v zmysle § 153 ods. 4 O.s.p. vyššie označenú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú. Na podklade vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v konaní je potrebné prihliadnuť na námietku premlčania. Úverová zmluva č. xxxxxxxxxx bola uzavretá medzi právny predchodcom navrhovateľa ako veriteľom a odporkyňou ako dlžníčkou dňa 22. 12. 2004. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 14 172,- Sk, ktorý sa odporkyňa zaviazala splácať v 12-tich splátkach po 1181,- Sk (39,20 eur) mesačne od 20. 3. 2005. Ročná percentuálna miera nákladov bola určená vo výške 28,17 %. Odporkyňa si svoju povinnosť neplnila, neuhradila žiadnu splátku. V zmysle splátkového kalendára posledná splátka mala byť uhradená do 20. 2. 2006. Návrh na začatie konania bol na súd podaný dňa 29. 1. 2010, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula pre poslednú zročnú splátku dňa 21. 2. 2009. Keďže opatrovník odporcu namietal premlčanie, súd sa podrobnejšie nezaoberal meritom veci, ale návrh v celom rozsahu zamietol s poukazom na vznesenú námietku premlčania.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní uplatnil dôvody na odvolanie formulované tak, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. a to najmä, že súd prvého stupňa nesprávne vec

právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdu prvého stupňa vyčítal záver, podľa ktorého bolo potrebné prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú opatrovníkom žalovanej, nakoľko odo dňa splatnosti poslednej splátky podľa úverovej zmluvy uplynula trojročná premlčacia doba a jeho konštatovanie, že ust. § 4 Hlava 6 Všeobecných zmluvných podmienok, v ktorom žalovaná predĺžila premlčaciu dobu, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Poukazoval na ust. § 261 ods. 3, § 387 ods. 1, § 392 ods. 2 a § 401 Obchodného zákonníka. Vyslovil názor, že obchodný charakter záväzkového vzťahu sa posudzuje resp. vyplýva jednak z povahy subjektov a jednak z povahy záväzkových vzťahov. Druhým rozlišovacím kritériom pre posudzovanie, či ide o obchodný záväzkový vzťah je povaha, resp. podstata samého vzťahu a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. Tu nie je rozhodujúci subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu. Vzťahy, ktoré sú taxatívne vymenované v ust. § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka, majú vzhľadom na vzťah vždy povahu obchodného záväzkového vzťahu. Ide o absolútne obchodné záväzkové vzťahy (absolútne obchody). Ustanovenie odseku 3 vymedzuje päť skupín absolútnych obchodných záväzkových vzťahov. Do štvrtej skupiny pod písmenom d/ sú zaradené taxatívne vymenované typy zmlúv, ktoré sú napospol upravené Obchodným zákonníkom a pri ktorých niet pochybností, že ich možno považovať za absolútne obchody, pričom ide aj o zmluvu o úvere, ktorá je upravená v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, čo znamená, že vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka. Spotrebiteľskú zmluvu do Občianskeho zákonníka zaviedla jeho novela zákonom č. 150/2004 Z.z.. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná, ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. S poukazom na vyššie uvedené vyslovil názor, že spotrebiteľské zmluvy možno uzavrieť nielen podľa Občianskeho zákonníka ale aj podľa Obchodného zákonníka, ako aj iných osobitných zákonov (napr. podľa zák.č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách a podobne). V tejto súvislosti poukázal aj na dôvodovú správu k novele Obchodného zákonníka - zákon č. 454/2008, ktorá do Obchodného zákonníka zaviedla posledné znenie ust. § 369 ods. 1, ktoré pre prípad, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ stanovuje, že možno dohodnúť úroky z omeškania, najviac do výšky stanovenej podľa predpisov občianskeho práva. Z tejto dôvodovej správy vyplýva, že zákonodarca pripúšťa a výslovne predpokladá situácie, v ktorých sa spotrebiteľské zmluvy spravujú režimom obchodného zákonníka a o takýto prípad sa jedná aj v prípade úverovej zmluvy ako tzv. absolútneho obchodu. Súd je preto povinný v prvom rade skúmať režim, ktorým sa prejednáváný záväzkový vzťah spravuje a až následne môže ustáliť, podľa ktorého zákona treba posudzovať vznesenú námietku premlčania, resp. dĺžku a plynutie premlčacej doby. V danom prípade ak by sa súd dôsledne vysporiadal s touto otázkou, musel by dôjsť k záveru, že v prípade úverovej zmluvy je pri vznesenej námietke premlčania nevyhnutné postupovať v zmysle tretej časti Obchodného zákonníka a to konkrétne v zmysle § 387 a nasledujúcich Obchodného zákonníka, ktoré stanovujú všeobecnú štvorročnú premlčaciu dobu. Vzhľadom na obchodno-právny charakter prejednávaneho prípadu mal súd prvého stupňa v žalobe v celom rozsahu vyhovieť a to z dôvodu, že žalovaný ako dlžník predĺžil premlčaciu lehotu v zmysle ust. § 401 Obchodného zákonníka. Toto právo dáva Obchodný zákonník tomu, voči komu sa právo premlčuje a má možnosť vzniesť námietku premlčania, t.j. dlžníkovi. Súdu prvého stupňa vyčítal, že bez bližšieho zdôvodnenia označil predmetné

ustanovenie za spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na skutočnosť, že k uzatvoreniu posudzovanej úverovej zmluvy došlo 22. 12. 2004, kedy dokonca v zmysle vtedajšieho znenia ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka sa pod pojmom spotrebiteľská zmluva rozumeli len kúpna zmluva, zmluva o dielo, alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti Občianskeho zákonníka a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ, na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, čo znamená, že v zmysle právnej úpravy platnej a účinnej v čase podpísania predmetnej úverovej zmluvy by sa táto dokonca ani nemala považovať za spotrebiteľskú zmluvu.

Opatrovník odporkyne vo svojom vyjadrení navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého netreba nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len skutočnosťami uvedenými v ust. § 205 ods. 2 pod písmenami a) - f) O.s.p.

V danom prípade navrhovateľ vo svojom odvolaní výslovne necituje ani jeden z týchto dôvodov, avšak z vymedzenia dôvodov na odvolanie je zrejmé, že uplatňuje dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Za nesprávne právne posúdenie veci sa považuje mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Navrhovateľ súdu prvého stupňa vyčíta nesprávne právne posúdenie, ktoré spočívalo v tom, že úverovú zmluvu zo dňa 22. 12. 2004, ktorú uzavrela odporkyňa s právnym predchodcom navrhovateľa považoval za spotrebiteľskú zmluvu, následne, že zmluvná podmienka, ktorej obsahom je vyhlásenie spotrebiteľa, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli dodávateľovi v súvislosti s poskytnutím peňažných prostriedkov spotrebiteľovi a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala plynúť po prvý raz, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a napokon prihliadol na námietku premlčania vznesenú opatrovníkom odporkyne.

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa na danú vec aplikoval príslušný právny predpis, ktorý správne vyložil v dôsledku čoho nie je možné konštatovať, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Bolo jednoznačne preukázané, že zmluva o úvere, na základe ktorej navrhovateľ uplatňuje svoj nárok, bola uzavretá 22. 12. 2004. Podmienky uzavretia zmluvy o spotrebiteľských úveroch upravoval zákon č. 258/2001 Z. z. Citovaný zákon v znení aktuálnom v čase uzavretia zmluvy v § 3 ods. 1 upravoval definíciu veriteľa spotrebiteľského úveru tak, že veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a podľa odseku 2 za spotrebiteľa sa považuje

fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona za zmluvu o spotrebiteľskom úvere sa považuje zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Za správny je predovšetkým potrebné považovať záver súdu prvého stupňa týkajúci sa predmetnej úverovej zmluvy ako spotrebiteľskej zmluvy. Zmluva je v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch svojou povahou zmluvou o spotrebiteľskom úvere, pretože bola uzavretá medzi veriteľom - oprávneným ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti okrem iného poskytovať pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov ako podnikanie a na druhej strane spotrebiteľom ako fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Ide zároveň o zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver, teda dočasne poskytnúť peňažné prostriedky na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru a spotrebiteľ sa zaväzuje tieto vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Takisto zo zmluvy nevyplýva, že by sa jednalo o prípady upravené v ust. § 1 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, teda o prípady, kedy nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa tohto zákona. Zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou teda spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné zmluvné podmienky, ktoré povinný ovplyvniť nemôže, nakoľko sú pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov.

Z týchto dôvodov súd prvého stupňa na uvedený právny vzťah správne použil ustanovenia o spotrebiteľskom práve a to konkrétne zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách §§ 52 - 54, t.j. právne normy spotrebiteľského práva.

Ustanovenie § 153 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná, je ustanovením procesnej povahy, ktoré v záujme ochrany spotrebiteľov (čl. 98 Charty základných práv EÚ) má vzhľadom na obsiahnutie zmluvnej podmienky vo výroku rozsudku záväznú povahu a dodávateľ na to musí v spotrebiteľských vzťahoch prihliadať. Zmyslom a cieľom tohto procesného ustanovenia je dosiahnuť stav, že keď už raz súdy právoplatne rozhodli a dospeli k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky používanej príslušným dodávateľom, aby sa už dodávateľ nepokúšal opätovne o plnenie z takejto klauzuly uplatňovať ďalšie nároky.

Súd prvého stupňa opodstatnene považoval zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa týkala predĺženia premlčacej lehoty za neprijateľnú podmienku, ktorá zjavne spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, keď dlžník na rozdiel od všetkých ostatných záväzkových vzťahov umožňuje predĺžiť lehotu na premlčanie o 7 rokov, čo je v rozpore so zásadami právnej istoty, zabezpečenými inštitútom premlčania.

Keďže zmluvná podmienka v predmetnej úverovej zmluve, týkajúca sa predĺženia premlčacej doby, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nie je možné podľa nej posudzovať uplatňovaný nárok. Súd prvého stupňa preto správne neposudzoval námietku premlčania

s prihladením na premlčaciu dobu dohodnutú v úverovej zmluve, ale podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach Občianskeho zákonníka ustanovené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu potvrdil.

V odvolacom konaní bola tak úspešná odporkyňa, ktorej by v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. patrilo právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak v súvislosti s odvolacím konaním jej trovy nevznikli, a preto neboli priznané.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e p r í p u s t n é.

V Trenčíne dňa 23. novembra 2011

JUDr. Emília Zimová
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Silvia Holková